

Oponentský posudek na bakalářskou práci Tat'ány Pixové

Hikikomori: sociální izolace mladistvých

Předkládaná bakalářská práce se zabývá jevem hikikomori, tedy dobrovolné sociální izolace jedince, jeho vznikem v japonské kultuře a rozšířením do ostatních zemí, souvislostí s vývojovou psychologií a vztahem k sociální práci. Autorka navrhuje sociální služby a metody spolupráce s lidmi vykazujícími znaky hikikomori, které pomohou jejich zpětné integraci do společnosti.

Autorka předkládá teoretický text založený na práci s literaturou a v příloze pak uvádí data z jednoho případu, který ji poskytl rozhovor s psychoterapeutem.

Tato bakalářská práce tematizuje jev, který se s nástupem pandemie Covid stal velmi aktuálním, tedy sociální izolací (nejen mladých) lidí, uzavření se ve virtuálním světě a problém komunikace v běžném životě. Tat'ána Pixová si vybrala zajímavé a důležité téma, ke kterému přistoupila svědomitě a prokázala, že problematiku zná a dokáže o ní čtivě psát. Oceňuji, že ačkoli je problematika ještě málo probádaná, snaží se nalézt vhodné řešení jevu v oblasti sociální práce.

V práci mi chybí motivace autorky, proč ji téma zajímá a co ji k fenoménu hikikomori vedlo. Víc bych také uvítala kontextualizaci jevu v současné situaci způsobené pandemií Covid a již na začátku důraznější argumentaci, proč je důležité se v Česku tímto fenoménem zabývat, zvláště když sama přiznává, že komunitu hikikomori u nás nedohledala.

V bakalářské práci se mísí popis specifického jevu (hikikomori) s obecnými sociopsychologickými teoriemi, což ale někdy působí zmateně. Nejasné je členění práce, například kapitola 3 Charakteristika životního stylu hikikomori začíná podkapitolou 3.1 Současné poznatky o zdravém psychosociálním vývoji jedince, kde autorka načrtává (podle mě až příliš podrobně od raného dětství) vývoj člověka z obecného hlediska. Práce by působila lépe, kdyby obecné teorie z širšího hlediska (sociální izolace, sociální práce s lidmi trpícími duševními problémy atd.) byly probrány na začátku a autorka se posléze věnovala konkrétnímu případu, tedy hikikomori. Exkurz do japonské historie a kultury je zajímavý, ale zdá se mi příliš detailní. Naopak bych v práci ráda více četla o souvislostech s aktuální situací u nás vzhledem k pandemii a palčivému problému sociální izolace dětí a mládeže.

Po formální stránce je práce na dobré úrovni, autorka se vyjadřuje srozumitelně kultivovaným jazykem a gramaticky správně. Text je celkově čtivý a zajímavý. Našla jsem jen pár drobných chyb (s. 44 sociálních interakcí, s. 51 jedincovi(y) exkluze, s. 57 po v praktických), ale ty neruší celkový dojem. Mám jen připomínku k používání samotného pojmu hikikomori, který se zde vyskytuje ve významu jak fenoménu, tak označení izolovaných jedinců („Hikikomori se záměrně vyhýbají lidem“ s. 11). Nebylo by vhodnější to spíše opsat (například jedinci, kteří vykazují známky hikikomori) vzhledem k tomu, že se nejedná o jejich jedinou a trvalou identitu?

Studentka v závěru práce uvádí úctyhodný seznam literatury, čerpala jak z českých odborných knih, tak především ze zahraničních článků v odborných periodících a to dokonce ve třech cizích jazycích – angličtině, francouzštině a italštině. Jako problematické mi však připadá odkazování na Wikipedii (s. 11, 29) a wikijii.com (s. 31, 33, 45) a také to, že v seznamu literatury chybí odkazy na literaturu použitou v textu (Thurau 2021; Nagata 2013; World Bank Group 2020).

Zmátlo mě datum prohlášení studentky na s. 2, 20. 6. 2022, myslela jsem, že jde stále o původní verzi textu, kterou jsem oponovala v létě.

Taťána Pixová prokázala schopnost orientovat se v problematice, vyhledat si odborné zdroje k tématu a pracovat s nimi. Celkově napsala zajímavou a přínosnou práci.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B.

V Praze dne 20. 1. 2023

PhDr. Marta Kolářová, Ph.D.